

UVODNA RIJEČ

Uz naslovnu stranicu

Pogledate li dobro naslovnu stranicu ovog broja našeg župnog lista, lako ćete prepoznati lik popularnog sveca sv. Martina. Čemu sv. Martin? Životopisci sv. Martina pripovijedaju nam ovu zgodu iz njegova života. Kao dočasnik u rimskoj vojsci služio je Martin u Galiji. Još je bio katekumen (pripravnik za krštenje) kada je jednog dana sa svojim drugovima jahao prema gradu Amiensu. Bilo je jako hladno. Na putu su susreli polugola prosjaka koji se tresao od zime. Prošio je milostinju. Martin, kako nije imao ništa osim svoga mača i odijela na sebi, uzme mač i presječe svoj ogrtač na pola, jednom polovinom zaogrne prosjaka, a drugom sebe. Sljedeće je noći usnuo san u kojem je vidio Gospodina Isusa zaogrnutu polovicom njegova plašta. Taj ga se san tako dojmio da je odlučio još bolje poraditi za slavu Božju i za doborobit bližnjega.

Ovaj broj našeg župnog lista posvećen je CARITASU. Svi smo mi puno puta čuli to ime, a mnogi i osjetili njegovo djelovanje u vlastitom životu. Riječ CARITAS znači ljubav na djelu ili, bolje rečeno, djelatna ljubav prema bratu u potrebi. Stoga je na naslovnu stranicu stavljena slika sv. Martina koji je na konkretan način pokazao svoju ljubav prema bližnjemu. U ovom broju upoznat ćete se sa svime što se tiče Caritasa, njegovog ustrojstva, načina rada i konkretnog djelovanja u našoj župi. Ovo je poziv svima vama da pokazete svoju djelatnu ljubav prema potrebnima.

List donosi i druge stalne rubrike. Povijesna rubrika obrađuje povijest zbornog pjevanja u našoj župi, a tu je i članak o novom financijskom sustavu u crkvi. Tu su i vijesti i druge zanimljivosti koje ćete rado pročitati.

Neka i ovaj broj našeg župnog lista barem malo pridonese izgradnji boljega svijeta i ljubavi prema potrebnima.

Župnik

Molitva prije umnog rada

**koju je molio sv. Toma Akvinski
prije nego bi diktirao, pisao ili propovijedao**

Neizrecivi Stvoritelju, koji si iz riznice svoje mudrosti odredio tri hijerarhije anđela i postavio ih na nebu u čudesnom redu, koji si predivno rasporedio dijelove svemira, Ti, kažem, koji se zoveš istinsko vrelo svjetla i mudrosti i uzvišeni izvor, udostoj se zraku svoje jasnosti u tamu moga uma, uklanjajući od mene dvostruki mrak u kojem sam rođen, mrak i grijeha i neznanja. Ti, koji jezik nejačadi činiš rječitim, pouči moj jezik i položi na moja usta milost Tvoga blagoslova. Daj mi oštroumnost na shvaćanju, trajnost u pamćenju, vještinu i lakoću u učenju, temeljitost u tumačenju i obilnu milost govora. Pripravi početak, upravljaj napretkom i upotpuni završetak, Ti, koji si pravi Bog i čovjek, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

Amen.

Isus te zove
Isus te zove...

Osluhni

patnju čovjeka pokraj sebe
i probudit će se
srce tvoje
iza sna,
a ruke će
krenuti same
da obrišu mu suze s lica.

Osluhni...
Isus te zove.

Snježana

Djelatna ljubav gledana svetopisamskim očima

Nalazimo se na početku 21. stoljeća i tko zna što će nam ono još sve donijeti, no jedno je sigurno, u 20. stoljeću mnogi su se poput nevladinih udruga, medija, javnih ustanova i drugih bavili ljudskim pravima. Crkva se također borila za poštivanje i dostojanstvo ljudske osobe koje proizlazi iz same činjenice Kristovog utjelovljenja te Saveza koji je Bog sklopio s čovjekom – prvo na Sinaju, a kasnije i u Kristovoj pashalnoj žrtvi. Pomislili bi tako (naši potomci) da je 20. stoljeće bilo stoljeće brige za čovjeka i ljudskih prava, ali svjedoci smo da su se ona tim više kršila što se više o njima pričalo. Tim žalosnije ako samo pomislimo da na svijetu ima oko milijardu kršćana (a to su, ne zaboravimo, sljedbenici Isusa iz Nazareta, Gospodina i Spasitelja koji je u potpunosti darovao svoj život čovjeku – prihativši mučan križ kao zalag ljubavi, ne tražeći ništa zauzvrat) kojima bi Krist trebao biti barem uzor ako ne i nadahnuće cijeloga života.

I doista, jesmo li se zapitali, što nam Krist to poručuje kroz svoj život, djelo i smrt o ljubavi (preciznije djelatnoj ljubavi) koji su zabilježeni na *pergamenama* novozavjetnih knjiga nama na trajno svjedočanstvo i poticaj?

Već je u Starom zavjetu zapovijed ljubavi prema Bogu popraćena *drugom* zapovijedi: *Ljubi svoga bližnjega kao samoga sebe!* (Lev 19,18). Istina, riječ bližnji ima poprilično usko značenje (bližnji je samo pripadnik Božjeg naroda – Izraela), no ipak vidimo da paralelno uz ljubav prema Bogu dolazi i poštivanje i ljubav prema čovjeku. Ukoliko bi netko bio

neprijateljski raspoložen prema bližnjemu, bila bi to uvreda i Bogu: *Jahve nastavi: "Što si učinio? Slušaj! Krv brata tvoga iz zemlje k meni viče. Stoga budi proklet na zemlji koja je rastvorila usta da proguta s ruke tvoje krv brata tvoga! Obrađivat ćeš zemlju, ali ti više neće davati svoga roda. Vječni ćeš skitalica na zemlji biti!"* (Post 4, 10 – 12). Što se starozavjetna teologija i antropologija više razvijala, to se ljubav prema bližnjemu proširila i na pridošlice i strance: *Jer Jahve, Bog vaš, Bog je nad bogovima, Gospodar nad gospodarima, Bog velik, jak i strašan, koji nije pristran i ne da se podmititi; daje pravdu siroti i udovici; ljubi pridošlicu, daje mu hranu i odjeću. Ljubite i vi pridošlicu, jer ste i sami bili pridošlice u zemlji egipatskoj.* (Pnz 10, 17-19). Iz ove bratske ljubavi, slijedila je djelatna ljubav prema svome bližnjemu. I Židovi su doista brinuli za slabije i nejake – udovice, starce i djecu (što baš i nije bio običaj okolnih naroda).

Dok se iz židovskog poimanja moglo zaključiti da je ljubav prema čovjeku postavljena ravnopravno uz bok drugih zapovijedi, kršćansko joj gledanje daje središnje mjesto. Kroz cijeli Novi zavjet ljubav prema čovjeku nerazdruživo je povezana s ljubavi prema Bogu: ... *a jedan od njih, zakonoznanac, da ga iskuša, upita: "Učitelju, koja ja zapovijed najveća u Zakonu?" A on mu reče: "Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci."* (Mt 22,34-39). Isus tako izravno tvrdi da put do Boga vodi preko čovjeka. Ljubav prema bližnjemu nije samo puko čovjekoljublje, ona je bitno religiozna, prije svega po uzoru na Božju ljubav: *A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone da budete sinovi svoga oca koji je na nebesima, jer on daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima.* (Mt 5, 44 – 45). Tako se u našoj ljubavi prema bližnjima odsjeva Božja ljubav prema svakom čovjeku. Ova tvrdnja nas vodi i korak dalje: Bog ljubi i dobre i zle - svakog čovjeka, tako i nas poziva činiti isto, bez iznimke. Samo tada ćemo shvatiti svu puninu onoga što nazivamo nesebična ljubav Boga prema čovjeku. Ne misli se ovdje na obično izražavanje simpatija ili naklonosti nekom čovjeku, nego priznavanja da je svaki čovjek ljubljeno Božje stvorenje, kojem je Bog namijenio posebno poslanje.

Krist se svojim utjelovljenjem u potpunosti solidarizirao s čovjekom. Iskušao je što znači biti čovjek. Svoju Božansku svemoć zaogrnuo je slabim ljudskim tijelom. Upravo zato, kriterij ulaska u Kraljevstvo Božje nije povratak slave i moći Izraela, nego onaj obični mali čovjek, gotovo bezvrijedni sluga: *I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge.* (Mk 10,44-45).

Isusov primjer često nije bio shvaćen od mnogih; njegovo ponašanje smatrali su sablažnjivim, čak bogohulnim. U postavljenim pitanjima tražili su pogreške, a ne svijetlo Božje riječi. U njegovim djelima milosrđa vidjeli su zavodljiva djela sotone. I u takvim trenucima Isus nadilazi puku zajedljivost i u njemu vidi koristan trenutak za naviještanje djelatne ljubavi među svim ljudima. Bez prisile, čekao je da svatko u sebi pronađe pozitivan odgovor, a djelatna ljubav prema čovjeku, često je bila put obraćenja: *"Što ti se čini, koji je od ove trojice bio bližnji onomu koji je upao među razbojnike?" On odgovori: "Onaj koji mu iskaza milosrđe." Nato mu reče Isus: "Idi pa i ti čini tako!"* (Lk 10, 36 – 37).

I prva apostolska zajednica vidi u ljubavi prema čovjeku mogućnost napredovanja u ljubavi prema Bogu i hodu ka Kraljevstvu nebeskom. Nasljedovati Krista značilo je nasljedovati i njegovu brigu za slabe i nemoćne. Zato apostol Pavao u poslanici Galaćanima poručuje braći: *Nosite jedni bremena drugih i tako ćete ispuniti zakon Kristov!* (Gal 6,2). Tek kada breme drugih postane naš križ, moći ćemo s punim pravom reći da znamo slijediti Kristov put – put križa.

Ljubav se mora očitovati. Onaj koji se naziva Kristov – kršćanin, ne može ostati ravnodušan vidjevši čovjeka u nevolji: *Tko ima dobra ovoga svijeta i vidi brata svoga u potrebi pa zatvori pred njim srce - kako ljubav Božja ostaje u njemu? Dječice, ne ljubimo riječju i jezikom, već djelom i istinom. Po tom ćemo znati da smo od istine.* (1 Iv 3,17-19). Ljubav pak neostvarena u djelima ostaje puki senzus – osjećaj. Zatvara se u sebe i postaje prokletstvo – zatupljuje čovjeka. Ona se mora ostvariti kroz djela ljubavi: *Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Može li ga vjera spasiti? Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje pa im tkogod od vas rekne: "Hajdete u miru, grijte se i sitite", a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? Tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi. Inače, mogao bi tko reći: "Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru. Ti vjeruješ da je jedan Bog? Dobro činiš! I đavli vjeruju, i dršću." Hoćeš li spoznati, šuplja glavo, da je vjera bez djela jalova?* (Jak 2,14-20)

Na svršetku vremena, kada svatko od nas bude polagao svoj račun Bogu, odnos prema svakom čovjeku bit će kriterij spasa ili osude. Djela učinjena drugima odredit će naše mjesto u Kraljevstvu: *Tada će kralj reći onima sebi zdesna: 'Dođite, blagoslovljeni Oca mojega! Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnušte me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni.'* (Mt 25, 34 – 36).

Da ne bi bilo sve ovo mrtvo slovo na papiru, već sad se okrenimo oko sebe; tu pored nas, moj susjed, prijatelj, prolaznik, treba malu pomoć za koju možda nema snage ni moliti ni prositi. Ne okrećimo pogled od njega. Ne čekajmo da nam pruženu ruku gurne pod nos pa da se trgnemo iz bunila vlastitog samoljublja. Probudimo se, zagledajmo se u njega i vidjet ćemo Krista kako pruža ruku prema nama pun nade i očekivanja. On nam već sada govori preko tih običnih, jednostavnih ljudi: *Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!*. Bila bi doista šteta ne iskoristiti tako lijepu priliku koja nam se nudi za ulazak u ljepši i bolji svijet Kraljevstva Božjeg.

Učinimo nešto konkretno kako bi 21. stoljeće postalo stoljeće ljudskih prava, a ne govora o ljudskim pravima. Recept nam je dan prije gotovo dvije tisuće godina u knjigama Novog zavjeta, *zaronimo* u njih i pronađimo već danas konkretan poticaj za naše djelovanje.

Davor Šamadan

TEMA - CARITAS

Kako djeluje Caritas?

Caritas, kao organizirana briga Crkve za potrebne, organiziran je na principu Crkve. Crkva je raširena po cijelom svijetu, i tamo gdje je Crkva ondje je i Caritas. Nasljedujući Isusa Krista i živeći nauk apostola «*vjera bez djela je mrtva*», Crkva je uvijek uz naviještanje Radosne vijesti djelovala na socijalnom, obrazovnom ili na gospodarskom području. Načelo Crkve nikada se ne mijenja; najprije čovjeka treba nahraniti i obučiti, a onda mu navijestiti Isusa Krista.

Vrhovna institucija caritasa je Caritas Internationalis sa sjedištem u Rimu.

Svaki kontinent ima svoj caritas. Sjedište Europskog Caritasa je u Bruxellesu. On koordinira rad nacionalnih Caritasa.

Biskupska konferencija svake države osniva nacionalni Caritas. Tako kod nas djeluje Hrvatski Caritas, a dio biskupije u Srijemu pokriva Caritas Srbije i Crne Gore.

Svaki biskup u svojoj biskupiji osniva biskupijski Caritas. U našoj biskupiji sjedište Caritasa biskupije je u Đakovu.

U našoj biskupiji đakovačkoj i srijemskoj postoji specifičnost da su osnovani dekanatski Caritasi koji djeluju na području određenog dekanata.

Kao posljednji u strukturi, ali najvažniji, župni je Caritas koji djeluje na terenu u neposrednom kontaktu s potrebnima. Župni Caritas često i uglavnom bez pomoći od nadređenih, sam na području vlastite župe razvija svoj rad. Volonteri koji djeluju u župnom Caritasu dio svog vremena posvećuju potrebnima, prikupljajući i dijeleći sredstva, kako bi ublažili patnje bližnjih. Bez župnog Caritasa nema potpunog života jedne župe, zato volonteri, ili kako ih mi nazivamo «*djelatnici našeg župnog Caritasa*», razvijaju među župljanima svijest o potrebi pomaganja potrebnih.

Stoga i vi, čitajući ove članke o Caritasu, pobuđujte u sebi svijest da smo svi jedna Crkva Kristova, i međusobno braća koji osjećaju jedni za druge.

Josip Matanović

Tri godine župnog Caritasa Valpovo

Početak rada

Župni Caritas Valpovo počeo je s radom točno prije tri godine, na Uskrs 2001. Na inicijativu župnika, preč. Josipa Matanovića, organizirana je akcija «**Učinimo Uskrs radosniji onima koji nemaju**». U velikom tjednu vjernici su donosili prehrambene artikle u crkvu na oltar sv. Antuna. Volonteri, budući članovi Župnog Caritasa, te su artikle pakirali i razvozili potrebnima na području župe Valpovo i okolnim mjestima. Preporuku i popis obitelji dobili smo od Centra socijalne skrbi, a za neke smo saznali preko župljana.

Nakon te uspješne akcije nastupilo je određeno zatišje i nesnalaženje: Kako dalje?!

Međutim, već u svibnju smo počeli s **obilaskom obitelji** i upoznavanjem s njihovim problemima. Sa svima smo popričali i popisali osnovne podatke i probleme. Činilo se da su svi u sličnoj situaciji. Kao primatelji socijalne pomoći, nisu imali neka veća odstupanja u primanjima. Odlučili smo se za **stalnu mjesečnu pomoć** radi poboljšanja kućnog budžeta. Osnovni je kriterij bio broj članova obitelji, a posebno smo uzeli u obzir obitelji s djecom. Napravljeni su mjesečni bonovi za jednu radnju s pekarskim i mliječnim proizvodima. U početku je bilo 12 obitelji, ali se brzo broj povećavao.

Znali smo da našim skromnim novčanim sredstvima nećemo moći dugo pratiti to povećanje. Također smo sve više uočavali i **specifične potrebe** pojedinih obitelji, ovisno imaju li bolesnog člana, neadekvatan stambeni prostor, troškove za školovanje djece ili neke druge probleme. Zato smo se s vremenom više orijentirali na jednokratne pomoći i rješavanje bitnih životnih potreba.

Od samog početka rada postignuta je izvrsna **suradnja s Centrom socijalne skrbi, Crvenim križem, Gradskom upravom i drugim institucijama.**

Izobrazba volontera

Na samom početku rada ohrabrilo nas je predavanje vlč. Ivice Rebića, ravnatelja Caritasa Biskupije Đakovo, održano u svibnju 2001. u Valpovu. Dobili smo neke osnovne smjernice: djelovati hitno i pouzdano, otklanjati uzroke, tj. raditi na osamostaljenju (pomoć za samopomoć), učiti iz iskustva, progovoriti u javnosti itd.

Nas nekolicina sudjelovala je na seminarima u Đakovu u organizaciji Caritasa Biskupije Đakovo. Dva takva seminarra su organizirana i u Valpovu. Na taj način su se svi naši članovi i članovi ostalih karitativnih udruga Valpovačkog dekanata mogli upoznati s radom Caritasa.

Izobrazba volontera putem seminara je dragocjeno iskustvo zbog samih predavanja i razmjene iskustava na radionicama ili neformalnim razgovorima u pauzi.

Ljeto valpovačko 03. 07. 2003.

Izvor novčanih sredstava

Treba naglasiti da Župni Caritas djeluje **na području župe Valpovo**. Sredstva se prikupljaju u župi te je naša obveza pomagati potrebnima prvenstveno na području župe. Iznimke postoje što se tiče i uplate i isplate. Do sada smo imali pet poduzeća koja su uplaćivala sredstva na naš račun, a da nisu s našeg područja.

Najvjerniji uplatitelji su **vjernici** koji redovito daju svoje priloge za milostinju: «Kruh sv. Antuna», Nedjelja Caritasa i Veliki četvrtak.

Zamolbe za kupovinu udžbenika i školovanje djece donekle urode plodom. **Poduzetnici** (uglavnom mali), koji su od samog početka prepoznali naš rad, ostali su nam vjerni suradnici na koje se može računati. Vjerujemo da još ima takvih, samo ih treba potaknuti na dobro djelo. Do sada smo imali organiziran jedan **humanitarni koncert** te aktivnosti nekih **civilnih udruga** koje su svojim radom prikupljale sredstva za Caritas.

Nije zanemariv ni **doprinos naših članova**. Na tradicionalnoj kulturnoj manifestaciji Ljeta valpovačkog prodajemo artikle samostalne izrade ili prikupljene od župljana.

Korisnici

Do obitelji kojima je pomoć potrebna dolazili smo preko Centra socijalne skrbi ili je netko od vjernika ukazao na obitelji u potrebi.

Primatelji socijalne pomoći imaju približno ista primanja i razlika među njima je jedino u tome koliko su sposobni raspolagati dobivenim sredstvima i jesu li sposobni još dodatno negdje zaraditi.

Neki su skromni i zadovoljni s malim te su nam veliki poticaj da nastavimo i ne odustanemo. Također postoje i vječito nezadovoljni, koje isto moramo razumjeti i utješiti jer njihovi problemi nisu mali. Raduje činjenica da obitelji koje su «tradicionalno na socijalu» nastoje školovanjem djece prekinuti «obiteljsko nasljeđe».

Samozatajne obitelji koje su se zbog **bolesti oca** našle u veoma teškoj situaciji osjećaju se nemoćno. Nekad su živjeli normalnim životom, djeca su imala svoje snove i često ne shvaćaju da se situacija drastično promijenila. Žive otprilike od 600 kn invalidske mirovine, dječjeg doplatka i povremeno naše pomoći koja nije dostatna ni za osnovne potrebe. Za takve obitelji saznajemo preko drugih jer oni sami nikada ništa ne traže. **Apel poduzetnicima:** Pomozite takvim obiteljima u školovanju djece ili barem zapošljavanjem majki koje su radno sposobne.

Humanitarni Božićni koncert 2001.

Prostor

Nažalost, **nemamo vlastiti prostor** te ispočetka nismo znali kako ćemo funkcionirati. To znači da ne možemo primati odjeću niti bilo što drugo za što je potreban skladišni prostor.

Bilo je nekoliko ideja, između ostaloga i dogradnja prostora uz vjeronaučni centar, ali nije došlo do realizacije zbog nedostatka sredstava. U više navrata vođeni su i razgovori s gradonačelnikom, ali ništa konkretno nije riješeno. U međuvremenu smo se privikli i na snalaženje bez prostora.

Na svu sreću, imamo **vjeronaučni centar** koji predstavlja veliko bogatstvo za našu župu. Kako smo uopće prije mogli funkcionirati bez te zgrade u kojoj se stalno nešto događa!? Sve se naše aktivnosti odvijaju u vjeronaučnom centru: sastanci, dežurstva, akcije prikupljanja i dijeljenja prehrambenih artikala za Uskrs i Božić te po najnovijem i odjeće. **Sastanci** se održavaju drugi petak u mjesecu poslije večernje sv. Mise, a **dežurstva** svaki utorak od 16³⁰ do 17³⁰ u zimskom periodu, te od 17³⁰ do 18³⁰ u ljetnom periodu.

Od potrage za vlastitim prostorom nismo odustali jer naše su aktivnosti sada ograničene samo na korištenje prostora vjeronaučnog centra. Bez vlastitog skladišnog prostora ne možemo proširiti djelatnost.

Stalna mjesečna novčana pomoć za lijekove i bonovi za kruh

U prve dvije godine djelovanja Župnog Caritasa većina sredstava je korištena za **stalnu mjesečnu pomoć obiteljima radi poboljšanja kućnog budžeta**. Pošto se broj obitelji postepeno povećavao morali smo ista novčana sredstva raspodijeliti. Kod ovakve mjesečne raspodjele koja se morala unaprijed planirati nije više bilo novaca za druge potrebe. Zbog toga smo morali prekinuti s ovakvom praksom. Kako smo ih sve više upoznavali, tako smo uočavali **specifične potrebe obitelji** koje imaju bolesnog člana, stambene probleme ili dodatne troškove za školovanje djece.

Od svibnja 2003. napravljena je **revizija mjesečnih davanja** po novim kriterijima te je broj korisnika smanjen od prosječno 32 na 12 obitelji. Mnogi su time zakinuti, ali se zato mogu obratiti u svakom trenutku za jednokratnu pomoć kad im je zaista potrebna.

Većina obitelji dobiva **bonove za kruh**, samcima više odgovara bon za radnju u kojoj se prodaju **pekarski i mliječni proizvodi**.

U principu ne dajemo novac u ruke, ali izuzetak čine neki pojedinci kojima je potreban **novac za lijekove**, a znamo da to neće zloupotrijebiti.

Jednokratne pomoći

Često obitelji iznenada dopijevaju u tešku materijalnu situaciju zbog gubitka posla, bolesti i sl. Također ponekad izvanredni troškovi opterećuju kućni budžet, što je čest slučaj kod obitelji koje imaju **školsku djecu** (npr. za ekskurzije, školske udžbenike i sl.). U tim situacijama pomažemo odmah, bez odgode.

Sudjelovali smo novčano i radno u **poboljšanju uvjeta stanovanja, nabavljali kućne potrepštine i drva za ogrjev, plaćali dio troškova za dječje ekskurzije te pomagali u slučaju bolesti**.

Kod teških bolesti s velikim troškovima liječenja pomagali smo i **izvan župe Valpovo** (u 2003. godini smo uplatili dva puta 1000 kn za jedno dijete u Belišću i jedno u Siraču kod Daruvara).

Susretima s volonterima **Caritasa Vukovar i Knin** na seminarima u Đakovu uočili smo da se problemi na našem području ne mogu ni usporediti s njihovim problemima gdje je većina građana ovisna o tuđoj pomoći. Simboličnim novčanim iznosom od 1000 kn za Božić Caritasu Knin i za Uskrs Caritasu Vukovar poručujemo da nisu zaboravljeni.

Školovanje srednjoškolaca i studenata

Na početku školske godine župni Caritas u suradnji sa Srednjom školom Valpovo nastoji za učenike koji su u teškoj materijalnoj situaciji pronaći **stare udžbenike** i još dokupiti što nedostaje. Učenici koji su dobili udžbenike dužni su ih vratiti te se na taj način prikupi određeni broj za sljedeću školsku godinu.

Za neke učenike koji putuju u Osijek u srednju školu plaćamo **autobusnu kartu** ili **školarinu** (kod izvanrednog upisa u završni razred srednje škole). Novčana sredstva su ograničena te do sada nismo davali u javnost da pružamo takvu vrstu pomoći. Imali smo već unaprijed poznate učenike čiji roditelji od Caritasa već primaju određeni vid pomoći. Tim programom pomoći do sada je bilo obuhvaćeno 5 učenika.

Mnogi dvojite da li dijete poslati u Osijek na zanat koji ono želi ili da zbog nedostatka novčanih sredstava upiše u Valpovu nešto što ne želi. Ako ne možete djetetu plaćati autobusnu kartu javite se već sada kod našeg dežurnog volontera svakog utorka od 17³⁰ do 18³⁰. Na taj način ćemo moći napraviti **plan pomoći za sljedeću školsku godinu**.

Do sada smo vlastitim angažmanom uspjeli ostvariti **stipendije za dva studenta**: od jednog poduzetnika iz Valpova i od Hrvatskog Caritasa. Još jednom **apel poduzetnicima**: školujte učenike ili studente za vlastite potrebe.

Stan prije poboljšanja uvjeta stanovanja

Zbrinjavanje beskućnika i poboljšavanje uvjeta stanovanja

Mi smo mala sredina u kojoj je broj beskućnika zanemarivo mali, a također i obitelji koje žive u neodgovarajućim stambenim uvjetima. U maloj sredini su takve osobe primjetne i svima poznate.

Uočili smo njihove probleme od samog početka, ali nam je trebalo vremena da nađemo formulu rješenja. U pitanju su velika sredstva te se ispočetka nismo snalazili.

U suradnji s Centrom socijalne skrbi zbrinuli smo **beskućnike u udomiteljske ustanove**. Postepeno smo u suradnji s Centrom socijalne skrbi, Gradskom upravom i javnim poduzećima koja su odradila stručni dio posla **poboljšali uvjete stanovanja za 7 obitelji**. Na taj način smo zajedničkim aktivnostima riješili ili pomogli u rješavanju problema obiteljima i samcima koji to nikako ne bi mogli sami, a niti mi pojedinačno.

Božićni i Uskrsni paketi

Sam početak rada Župnog Caritasa Valpovo 2001. vezan je za akciju «*Učinimo Uskrs radosniji onima koji nemaju*». **Prehrambene artikle** vjernici donose u crkvu i ostavljaju na oltaru sv. Antuna. Volonteri Župnog Caritasa te artikle pakiraju i odvoze potrebnima. Prva akcija je bila neočekivano uspješna (podijeljeno je 120 paketa) te se nastavilo i dalje s takvim akcijama za Uskrs i Božić. Kasnije akcije su bile po obimu upola manje što je i razumljivo jer brzo prođe vrijeme od jednog do drugog blagdana.

U okviru blagdanskih darivanja posjetimo **starije i bolesne osobe** kojima nije nužna materijalna pomoć. Oduševimo ih poneku sitnicu, popričamo, saslušamo i utješimo. Takva gesta im puno znači, a i mi s tog susreta odemo duhovno obogaćeni.

Odjeća i krupnije kućne potrepštine

Prikupljanje i dijeljenje odjeće u početku nismo prakticirali jer **nemamo skladišni prostor**. Mnogi su uporno donosili odjeću i protiv naše volje. Postepeno smo se snalazili i bez vlastitog prostora. Počeli smo odjeću nuditi na **dežurstvu utorkom**, ali samo u malim količinama jer na kraju dežurstva se sve mora pokupiti i spremati u jedan kut kuhinje.

Prošle jeseni 2003., prije početka župnog vjeronauka organizirali smo dvotjednu **akciju prikupljanja i dijeljenja odjeće** u vjeronaučnom centru. S takvim povremenim akcijama ćemo nastaviti i dalje jer se ova pokazala uspješnom. Sljedeću ćemo organizirati pri koncu školske godine, kada prestane župni vjeronauk.

Potražnja namještaja, štednjaka na drva i ostalih **krupnijih kućnih potrepština** se oglašava u crkvi u župnim obavijestima i to dosta dobro funkcionira.

Briga za starije i bolesne osobe

Briga za starije i bolesne osobe sastoji se od posjete sa željom da se popriča i upozna s problemima koje nastojimo riješiti. Zbog neupućenosti neki nisu ostvarili osnovna prava na liječenje i ostvarivanje mirovina. U tom je slučaju nužna suradnja s liječnicima i ostalima

nadležnima za tu problematiku. Po potrebi učinimo određene usluge: **prijevoz liječniku, u crkvu, u posjet groblju** i sl.

To područje djelovanja nam je **slabije organizirano** te pozivamo ovim putem sve Vas, koji ste voljni angažirati se, da se javite. Svi mi imamo pojedinačne i povremene posjete, ali nikako zaživjeti kontinuirano, sustavno i planski. Nedostaje nam ideja i ljudstva.

Ono što je do sada organizacijski zaživjelo je **Uskrsna i Božićna ispovijed** za djelomično pokretne osobe. Organizira im se prijevoz, prihvaćanje, pomoć pri kretanju, ispovijed, misa s bolesničkim pomazanjem i mala zakuska. Osim članova Župnog Caritasa, u ovoj akciji sudjeluju i članovi Marijine Legije te pojedinci iz molitvenih i drugih zajednica koje djeluju pri župi.

Biskupijski projekti

Osim aktivnosti u župi, naša obveza je i **provođenje projekata u organizaciji Caritasa Biskupije Đakovo i Hrvatskog Caritasa**.

Tu je najznačajnije godišnje prikupljanje novčanih sredstava za djelovanje Biskupijskog Caritasa u obliku milostinje koja se prikuplja u **Nedjelju Caritasa**.

Sudjelovali smo i u svim **ostalim aktivnostima**: borba protiv droge, potpisivanje peticije protiv rada nedjeljom, akcija «1000 radosti» te najnovija «*Darujmo radost*». Tu je također prikupljanje novčanih sredstava kod iznenadnih katastrofa svjetskih razmjera: poplava, potresa i dr.

Takvim aktivnostima postajemo dio šire zajednice i cijeloga svijeta.

Poteškoće u radu

Olakotna okolnost u dodjeli karitativne pomoći je ta što nema administriranja i možemo praktički pomoći u istom trenutku kad je pomoć potrebna. Ujedno je to i **otežavajuća okolnost** jer odluka ovisi o vlastitoj procjeni, ovisno o tome kako nam se dotična osoba predstavi.

Kako pomoći ljudima kojima treba puno, a mi imamo malo: malo sredstava, malo znanja, malo vjere i pouzdanja. «*Nama je nemoguće, ali je Bogu sve moguće.*» (Mt 19, 26) jer rečeno je: «*Tražite Kraljevstvo Božje, a ostalo će vam se nadodati.*» (Mt 6, 33). Kroz duhovnu izgradnju nas samih rezultati su sve očitiji, a mi smo svjesniji da nije u pitanju naša zasluga nego Božje djelo. Sve više razmišljamo o ciljevima, a manje o sredstvima. Jasno, ciljevi moraju biti realni i ostvarivi. Moramo biti svjesni da ne možemo riješiti sve probleme.

Dogodi se da pojedinci koji znaju najviše izvući od nas budu **nezadovoljni i nezahvalni**. To nas na trenutak obeshrabri. Ali zato nam poticaj i ohrabrenje daje ona **većina zadovoljnih** s malom pomoći. Zahvalni su za osmijeh, prijateljsku riječ, riječ utjehe. U tom slučaju i mi dobivamo stostruko.

Budući da se većinom bavimo **novčanim sredstvima**, velika je odgovornost prema našim župljanima da pomoć dođe u prave ruke. Svjesni smo da je ponekad u teškoj materijalnoj situaciji onaj koji daje, nego onaj koji traži pomoć.

Kod **odlučivanja** često dođe do žučnih rasprava, jer svaki član Župnog Caritasa reagira ovisno o osobnom iskustvu i situaciji u kojoj se sam nalazi. U tom slučaju je teže donijeti određene odluke, ali su te odluke svakako kvalitetnije i manja je vjerojatnost pogreške. Subjektivnu procjenu je teško u potpunosti izbjeći te molimo sve vjernike i ostale drage suradnike da nam ukažu na eventualne propuste i pogreške te nam iznesu neke svoje ideje.

Uzdamo se u vaše molitve.

Za što još postoji potreba?

Postoji potreba za skladišnim prostorom i uredom s telefonom.

Kad bi se to riješilo, mogli bismo se posvetiti još mnogim aktivnostima za koje postoje potrebe: obiteljsko savjetovništvo, briga za starije, bolesne i invalide, posrednička agencija za uslužne djelatnosti itd.

Obavijesti

1) Uskrсни paketi

Podijeljeni su paketi namirnica koje su vjernici donosili u crkvu na oltar sv. Antuna, a ostaje još podjela paketa prikupljenih u Konzumu u akciji «Darujmo radost». Hvala na daru!

2) Milostinja Velikog četvrtka, kao što Vam je poznato od ranije, koristi se za potrebe Župnog Caritasa.

3) Prikupljanje i dijeljenje odjeće organizirat ćemo na koncu školske godine kada prestane župni vjeronauk. Sve što imate u kući prikupljajte do tada. Molimo da odjeća bude oprana i složena. O datumu ćete biti na vrijeme obaviješteni.

4) Štand Ljeta Valpovačkog

Za ovogodišnju manifestaciju Ljeta Valpovačkog planiramo prodavati predmete vlastite izrade i vaše darove. Svi koji imate smisla za ručni rad i dovoljno vremena, molimo, uključite se u izradi nekih sitnica (najbolje u vrijednosti od 5 do 20 kn).

5) Pomoć u školovanju srednjoškolaca i studenata

I ove ćemo godine u suradnji sa Srednjom školom Valpovo pomoći u kupovini udžbenika. Također, koliko budemo bili u mogućnosti, plaćat ćemo autobusne karte za Osijek. Očekujemo Vaše uplate na račun

PBZ: 2340009-160169

Poziv na broj: 05-814008-1045001782-7

Hvala!

Ružica Cvenić

Caritas biskupije Đakovo

Crkva nikada nije prestala skrbiti za siromašne, obespravljene, napuštene, bolesne i druge ljude u potrebi. Karitativno djelovanje Crkve svoj izvor i snagu crpi iz karakteristika Kristove zajednice koja se po tome razlikuje od svih drugih zajednica koje iz solidarnosti ili humanosti pomažu potrebnima. Zauzetost Crkve za socijalna pitanja nužno povlači za sobom i karitativnu ulogu koje se nikada nije ni odrekla. Razvojem industrijalizacije i tehnologije, produbljuje se jaz između bogatih i siromašnih i zato Crkva preuzima ulogu glasa savjesti u svijetu kako bi se ostvarila temeljna ljudska prava. Osnivanje Caritasa kao organizacije za područje svake biskupije bila je posebna briga Biskupa kako bi se ostvarivalo opće dobro svih ljudi, a napose onih u potrebi.

Caritas biskupije Đakovo je neprofitna, humanitarna organizacija koju je osnovao dijecezanski biskup da karitativno djeluje i promiče djelotvornu kršćansku ljubav na području naše biskupije. Uloga Caritasa je nešto više od podijele hrane i humanitarne pomoći. Provođene aktivnosti u početku djelovanja Caritasa biskupije Đakovo su: pomoć izbjeglicama iz Vukovara, Bosne i drugim ljudima u potrebi, pomoć pravoslavnim svećenicima, pomoć povratnicima u Hrvatsko Podunavlje (mirna reintegracija) te različite mirovne i ekumenske inicijative. Caritas je s drugim humanitarnim organizacijama pomagao svim ljudima u potrebi pa smo zbog toga imali potporu i pomoć od drugih zemalja. U našim smo strukturama imali zaposlenika različite vjere i nacionalnosti, što je bila naša posebnost. Dali smo svoj doprinos oko organizacije i pomoći u izbjegličkom centru u Gašincima kod Đakova, a posebna se pažnja posvećuje najsiromašnijima.

Caritas biskupije Đakovo središnji je ured Caritasa za Đakovačku i Srijemsku biskupiju, član je Hrvatskog Caritasa, a preko njega i član Internacionalnog Caritasa. Strukturu Caritasa biskupije Đakovo čine 11 dekanatskih Caritasa i njima pridruženi župni Caritasi. Svaki od 11 dekanatskih Caritasa ima svoju strukturu, neki se bave isključivo raspodjelom humanitarne pomoći, dok su drugi išli korak dalje te organizirali rad pučkih kuhinja, savjetovaništa, prihvatilišta za beskućnike, domova za starije i nemoćne, centara za dijete i drugih socijalnih programa i projekata. Za vrijeme najtežih ratnih događaja u domovinskom ratu u naš grad slijevale su se rijeke humanitarne pomoći svake vrste, a kako je veći dio te pomoći bio u robi, hrani, namještaju, opremi..., a prihvaćao ga je Caritas biskupije Đakovo, Caritas Italiana donirao je izgradnju skladišta «Breza» koje je počelo s prihvaćanjem

humanitarne pomoći 1994. godine. Kako se smanjio priliv humanitarne pomoći, skladište nije potpuno iskorišteno i dio skladišta se ustupa u svrhu kompenzacije za troškove režija. Caritas biskupije Đakovo posjeduje i vlastiti kamion kojim vršimo dovoz humanitarne pošiljke, a donirao nam ga je Caritas Graz. Želja nam je povećati dovoz humanitarnih pošiljki, ako to dopuste financijske prilike, jer sredstava za plaćanje transportnih troškova nemamo, a donatori nisu uvijek spremni osigurati novčana sredstva za plaćanje prijevoza. Provodimo sve nacionalne projekte koje dobijemo od Hrvatskog Caritasa, kao na primjer: kampanja «Rad trgovina nedjeljom trovanje je ljudima», Božićna kampanja «Za 1000 radosti» te razne hitne projekte i akcije koje provodimo kada je potrebno odmah djelovati (poplava, potres) ili osigurati pomoć u mnogim pojedinačnim slučajevima (pomor stoke, požar, bolest i drugo). Uključili smo se u ostvarivanje projekta Hrvatskog Caritasa «Poticanje razvoja malih poduzetnika» kojim se u suradnji s bankama osiguravaju povoljni krediti u različitim privrednim djelatnostima. Program je ustanovljen za namjensko kreditiranje malih poduzetnika i fizičkih osoba koje se bave samostalnom djelatnošću, a radi ostvarenja sljedećih ciljeva: obnove gospodarstva – uključujući otvaranje novih radnih mjesta, rehabilitacije izbjeglica i prognanika, obnove socijalno-ekonomskih struktura. Posebna pozornost se posvećuje poduzetništvu žena, obiteljskom poduzetništvu i poduzetništvu invalida. Kako bi djelovali što učinkovitije razvijamo suradnju s nevladinim organizacijama, institucijama na lokalnoj i nacionalnoj razini te s delegacijom Europske zajednice u Zagrebu. Caritas biskupije Đakovo, kroz svoj stalni projekt «Edukacija Caritasovih djelatnika i volontera», educira osobe koje rade na izradi Caritasovih projekata, kako bi što kvalitetnije planirali, izradili, lobirali, pratili provođenje i vrednovanje projekata. Stoga svake godine organiziramo seminar za djelatnike i volontere u dekanatskim, odnosno župnim Caritasima.

Ne samo socijalnim enciklikama, nego i drugim dokumentima, Crkva će posvjestiti svoju ulogu na ovom području svim svojim članovima. Ona je nezaobilazna u rješavanju ostvarenja prava na dostojanstvo ljudske osobe bez obzira odobrava li joj to tko ili ne, a njezina stalna briga za ljude u potrebi, njezino je neotuđivo pravo.

Ivanka Carevi

PRIČA

Prijateljstvo u kanti bombona

prema istinitoj priči jedne divne žene

Neki dan u mom uredu, uz jutarnju kavicu, nekoliko kolegica započelo je dobro poznatu priču o prijateljstvu. Znae ono: nema više pravih prijatelja, ljudi su zaokupljeni sami sobom, imaš prijateljke samo dok te trebaju...

Osvrnuh se s uzdahom i pogled mi zastane na Mariji. Sjedila je, tiha kao i uvijek, pognute glave, nezainteresirano zureći u vrhove svojih crnih čizmica dok je lagano ispijala posljednje gutljaje svoje omiljene gorke crne kave bez mlijeka. I, kad se to od nje najmanje očekivalo, naglo je ustala i svojim dubokim, mirnim glasom prekinula njihovo čavrljanje:

"Ne bih se složila da prava prijateljstva više ne postoje. Mi ljudi samo smo prestali vjerovati u njih. Ona su ovdje, kriju se vješto i nenametljivo, ali kad su ti najpotrebnija, izrone odnekamo te se i sam pitaš kako ih do sada nisi zamijetio."

Lakom kretnjom odložila je šalicu u sudoper i nastavila:

"Ovi stariji vjerojatno znaju, a mlađi i ne, kako sam, sada tako davnog, studenog '91. otišla iz svoga sela. Kroz kanale, do pazuha pune vode, nosila sam svoju jedanaestogodišnju djevojčicu do prvog, šest kilometara udaljenog neokupiranog sela. Mokroj i promrzloj, prve riječi koje su me dočekale kad sam stala na "sigurno", zvučale su gotovo nestvarno: "Gospođo Radić, žao mi je što vam to moram reći, ali sin vam leži u osječkoj bolnici. Teško je ranjen..." Bol, teška i ljepljiva, nezaustavljivom brzinom obavijala se poput zmije oko moga tijela. Najednom postadoh svjesna sebe - četrdesettrogodišnje žene u tuđem rublju, s djetetom na rukama i neizvjesnošću u srcu. Nešto u meni - nada,

ponos, što li (?)... slomilo se zauvijek - bar mi se tada tako činilo.

Sve se dalje odvijalo kao u snu - Zagreb, velika sportska dvorana prepuna ljudi bez imena, povratak u Osijek, zagrljaj sa sinom i mužem, koji je od naše životne ušteđevine uspio kupiti malenu garsonijeru na kraju grada, moj pogled u prazne zidove i ključ u bravi kao bijeg od vlastite sramote.

Kad su moji ondašnji kolege saznali da sam se uselila u stan, pohrlili su k meni s pitanjima: "Marija, želimo ti nešto darovati za useljenje. Što ti nedostaje? Hajde, reci, daj da te s nečim razveselimo!". "Ma, ne, ništa. Imam sve što mi je potrebno za početak", lagala sam od stida, jer kako im reći da nemam ni stola, ni stolice, ni kreveta, ni kuhinjske krpe..., ničega osim golih zidova.

Dani su prolazili, i kad sam se već ponadala kako se više nitko ne sjeća tog razgovora, jednog nedjeljnog jutra probudilo me zvono na vratima: "Nadam se da ti ne smetamo ovako rano", ispričavao se šezdesetogodišnji Mato - dežurni šaljivdžija našeg poduzeća, "ali Zorica žuri na misu, zatim ručak, djeca i sve ostalo..." Iza njegovih krupnih leđa virile su, poput zvijezda, Zoričine sjajne radoznale oči. Sva zbunjena i u nevjerici propustila sam u stan prvo Matu, sa svim njegovim šarenim dekama i prekrivačima, a onda sam zinula od čuda gledajući u Zoricu koja je stajala ispred mene s tri velike metalne crvene kante. "Ovo je onako, da ti se nađe. U jednoj je mast, u drugoj brašno, a u trećoj bomboni - lijekovi za crne misli i depresiju", u dahu je izgovorila Zorica, mlada i vrijedna kolegica koja mi je uvijek pomagala u radu s računalom, ali zbog razlike u godinama nikad nismo bile osobito bliske.

Vjerovali ili ne, ta kanta bombona promijenila je cijeli moj svijet! Ti maleni, raznobojni, slatki i ljutkasti bomboni dan za danom, polako ali ustrajno, topili su okove oko moga srca, budili radost, toplinu i davno izgubljenu nježnost, najprije prema mojim najmilijima, a potom i svakom drugom živom stvorenju. Zorica je, premda gotovo dvadeset godina mlađa od mene, postala moja najbolja prijateljica. Pomogla mi je izići iz najteže životne depresije, postala krsna kuma mojoj već poodrasloj djeci i naučila me gdje ću uvijek naći nepresušno vrelo dobrote i ljubavi. Eto, takva je moja Zorica, a sad vi dalje pričajte kako prava prijateljstva više ne postoje!", završila je Marija i mirnim korakom krenula k svom radnom stolu.

Snježana

POVIJEST ŽUPE

Crkveni zbor župe Valpovo

Liturgijsko pjevanje sastavni je dio svakog obreda i sv. Mise. Crkvena glazba u prvo je vrijeme bila vrlo jednostavna. Najviše je bilo zastupljeno pučko pjevanje, što je uredbama Crkve i danas preporučeno. Kod sv. Mise ili obreda obično se pjevaju pjesme ili napjevi tekstova koji su uglazbljeni za posebnu prigodu, a neki su vezani zbog važnosti uz blagdan ili obred.

Najprimjereniji način u crkvenoj glazbi je koralno pjevanje s posebnim notnim pismom koji se naziva NEUME ili KORALNA NOTACIJA (na četiri crte kvadratni oblici nota). Pored pučkoga se pjevanja tijekom srednjega vijeka razvilo i zborna pjevanje u više glasova, tj. POLIFONIJA. U našoj župi, koja je obnovljena 1688. godine, ne spominje se još ništa o glazbi posebne vrste, nego je bilo kao i u drugim župama uobičajeno pučko pjevanje. O tome nam piše pater Bartol Kašić, papinski poslanik u naše krajeve. On kaže da je narod pjevao uz obred sv. Mise koju je održao u Valpovu u privatnoj kući i okolnim selima 1612. godine.

Prvi zbor građanskoga karaktera u Valpovu osnovan je kao klub 1899. godine u privatnoj kući gdje se sastajao na vježbe pjevanja za pojedine nastupe. Ondašnja *Zemaljska vlada* potvrdila je pravila i naziv zbora pod imenom «*Hrvatsko pjevačko društvo Matija Petar Katančić Valpovo*», dana 2. studenoga 1905. godine. To je bilo mješovito pjevačko društvo sa četiri glasa, a godine 1937. je, pored mješovitog, osnovan još i muški zbor.

Prvi crkveni zbor o kojem imamo pismeni izvor je Crkveno pjevački zbor «*CECILIJA*». Osnovan je 11. listopada 1936. godine u 16 sati u maloj dvorani gostionice Lončarića u Valpovu (današnje kino Tomislav). Osnivačku skupštinu predvodio je prečasni gospodin dr. Marko Baličević, župnik valpovački.

Tada su usvojena pravila i svrha osnivanja u kojima se govori:

- dizati i promicati crkvenu glazbu u duhu sv. Crkve, njenih zakona i odredaba,
- da će zbor nastojati gajiti:
- 1. gregorijansko ili koralno pjevanje obaju jezika i obreda
- 2. figuralno polifono pjevanje starijeg i novog doba
- 3. crkvenu pučku pjesmu u hrvatskom i staroslavenskom jeziku
- 4. crkvene orgulje
- 5. instrumentalna glazba ukoliko se ne protivi crkvenom duhu.

Iz ovih par citata vidljivo je da su naši djedovi bili u toku razvoja kulture pjevanja.

U prvi Odbor crkvenog zbora bili su izabrani:

- Dr. Marko Baličević – predsjednik zbora
- Stjepan Rakitovac
- Stjepan Kovačević
- Antun Mutzhaus
- Anđelko Trišler – zborovođa
- Marija Krackenfels
- Marija Sabo

Pjevači Muke Isusove 1944. godine

- Ivan Rakitovac

Pored zamjenika odbora osnovan je Časni sud za rješavanje pitanja oko rada i mogućih sporova. Zbor je imao prema popisu 60-ak članova. Prema uspoređenim popisima s pjevačima HPD M. P. Katančića neki su bili i u jednom i u drugom zboru.

Prema dokumentima župnog arhiva vidi se da je crkveni zbor «CECILIJA» djelovao samo do 6. siječnja 1937. godine, kada je predsjednik bio gradski sudac Gustav pl. Burian. Iz dokumentacije se vidi također da je HPD M. P. Katančić pomagalo crkveni zbor posudbom harmoniuma za vježbe. Vjerojatno je bez glazbala ovaj zbor prestao s radom dana 29. siječnja 1937. g.

U vihoru II. svjetskog rata u Valpovu je župnik bio preč. gosp. Slavko Požlep - Slovenac i to od 1. siječnja 1941. do 7. prosinca 1953. godine. Bio je, pored savjesnog župnika i svećenika i glazbeno obrazovan čovjek. Često je sam svirao i pjevao tijekom ratnih godina kada nije bilo niti pučkog pjevanja. Iz ostavštine toga župnika postoji notni materijal stranog podrijetla, jer domaća glazba je u to vrijeme bila oskudna i teško se nalazila zbog poznatih političkih prilika. Već pred kraj rata oko crkve se počeo okupljati manji broj bivših pjevača tako da se oko Uskrsa moglo pripremiti organizirano zborna pjevanje. Za Veliki tjedan i Uskrs 1944. godine se okupio manji broj pjevača da se otpjeva Muka Isusova koju je uvježbavao župnik.

Crkveni zbor 3. ožujka 1961.

Drugi pisani dokument (Spomenica) koji govori o mješovitom četveroglasnom zboru je iz 1954. godine koji kaže: «Radi ljepšeg pjevanja u crkvi je upućen poziv za pjevački zbor. I vrlo brzo je počelo uvježbavanje mješovitog pjevačkog zbora. Na Cvjetnicu je pjevana Muka s muškim četveroglasnim zborom, a na Uskrs Misu i pjesme mješoviti zbor.»

Ovaj je zbor osnovao župnik preč. gosp. dr. Đuka Marić, koji je bio i skladatelj mnogih crkvenih skladbi koje se pjevaju i danas u našoj crkvi. Od te godine (kada su došle i časne sestre 31. listopada 1954.) crkveni zbor djeluje neprestano na svim crkvenim slavljinama. Vodstvo zbora uglavnom je u rukama časnih sestara kao i sva briga da zbor aktivno radi uz dogovor sa župnikom. Crkveni su zbor vodile časne sestre od vremena dolaska ovim redoslijedom:

1. Julija i Benedikta od 1954.-1957.
2. Blaženka od 1957.-1961.
3. Bogomira od 1961.-1967.
4. Benicija 1967.-1973.
5. Krunoslava od 1973.-1976.
6. Ljerka od 1976.-1979.
7. Leticija od 1979.-1982.
8. Milena od 1982.-1991.
9. Miljenka od 1991.-1995.
10. Fanita od 1995.- 2004.

Kad god je crkveni zbor imao stručno vodstvo, pjevanje je bilo na zavidnoj razini. Za nagradu su župnici upriličili slavlja povodom dana sv. Cecilije (22. studenoga), a nije bilo rijetko da su se organizirala hodočašća tako da je bilo spojeno ugodno s korisnim. Dolaskom župnika gosp. Josipa Matanovića i izgradnjom Pastoralnog centra, uvjeti i organiziranje duhovnog života župe uznapredovalo je u više vidova. Uvelike su poboljšani uvjeti rada u novoj pjevaoni čemu je pridonijela i kupnja novog glazbala. Pored zbora starijih osnovan je i zbor mladih. Na velike crkvene blagdane ili svečanosti zborovi nastupaju kao «*ujedinjene snage*» tako da je pjevanje u crkvi doživljeno dvostrukom molitvom. Za osnivanje «Zbora mladih» i zajedničko vodstvo zaslužni su prof. Želimir Sušić i prof. Dalibor Košutić.

Stariji zbor redovito pjeva svake nedjelje i blagdane pod velikom sv. Misom u 10,30, a zbor mladih pod večernjom sv. Misom.

Pjevački crkveni zbor (stariji) u Valpovu 27. 07. 2003.

Dragan Milošević

Pet godina pjesme i zajedništva

Godinu po godinu, od božićnog vremena pa do korizme i Uskrsa pa opet do adventa i Božića, članovi Zbora mladih župe Valpovo pjevaju svake nedjelje na večernjoj sv. Misi.

Zbor je počeo djelovati 1999. godine u mjesecu listopadu. U Srednjoškolskom centru okupilo se svega šest članova. S njima je radio profesor glazbe Dalibor Košutić, a kasnije se pridružio i profesor Želimir Sušić koji je svojim iskustvom u vođenju zbora znatno pridonio razvoju Zbora mladih u Valpovu.

Svakim se danom zbor brojčano povećavao. Danas ima 25 aktivnih članova. U početku su se pjevale jednoglasne pjesme, da bi se kasnije pjevalo dvoglasno (muški i ženski glas). Danas se možemo pohvaliti da pjevamo četveroglasno (sopran, alt, tenor i bas).

Glavna je zadaća zbora pjevanje na nedjeljnoj večernjoj sv. Misi, kada svojim pjevanjem nastojimo uljepšati misno slavlje. Nove duhovne pjesme i drugačiji način sviranja električnih orgulja privukli su mnoge župljane baš na tu Misu koja je najposjećenija.

Zbor je unazad tri godine pjevao i na Misama za blagdan Bezgrješnog začeća BDM, Veliki tjedan, Tjelovo..., a uljepšao je i Mladu misu Davoru Juručiću. U posebnim prigodama zboru pripomogne Crkveno pjevačko društvo M.I.R. iz Belišća koje vodi profesor Želimir Sušić i Veliki zbor župe Valpovo koji vodi časna Fanita Geto.

Probe su svake srijede u 20,00 sati. Tada se dogovaramo što će se pjevati na sv. Misi i to se propjeva. Tijekom ljetnih praznika nemamo probe, ali se i dalje pjeva na večernjoj sv. Misi.

Ivana Andrić

DOGAĐANJA

Građevinska sanacija župne crkve

U prošlom broju našeg župnog lista najavili smo da ćemo vas u sljedećem broju detaljnije upoznati o izvršenim pripremama za početak radova na obnovi svih oštećenih konstrukcija koje ugrožavaju građevinsku stabilnost crkve. Danas imamo potrebne izvedbene projekte, ali nažalost još uvijek nemamo izabranog izvođača radova iako je prošlo više od mjesec dana od kada smo započeli prikupljati ponude od zainteresiranih. Zbog složenosti radova, velike odgovornosti i zahtjevne stručnosti, većina ih je odustala od ovih radova. Radi toga još uvijek nemamo dovoljno ponuđača da bismo mogli usporediti njihove ponude i izabrati najpovoljniju. Osim toga, da bismo mogli ugovoriti planirane radove, moramo pričekati odgovor Ministarstva kulture o njihovom sudjelovanju u financiranju ovoga projekta, kako bismo mogli znati s kolikim sredstvima možemo ove godine financirati projekt sanacije crkve.

Da bi se izveli najnužniji radovi na sanacijama potrebno je više od 1.300.000,00 kn. Ukoliko nam Ministarstvo kulture ne odobri tražena sredstva ovi će radovi potrajati vjerojatno više od dvije godine, a to će otežati korištenje crkve, sve dok se ne završe barem grubi građevinski radovi.

Ove godine možemo računati na vlastita sredstva za ovu namjenu u iznosu do najviše 500,000 kn i na donaciju grada od 100,000 kn. Ipak i u toj situaciji ne bismo trebali odustati od započinjanja radova, nego raspoloživim sredstvima sanirati zidane konstrukcije u potkrovlju i na obodnim zidovima s vanjske strane, kako se ne bi tijekom ove godine ometalo bogoslužje u crkvi.

Ukoliko bi imali dovoljno sredstava za ovu namjenu, svi planirani radovi za 2004. godinu mogli bi se izvesti za oko 6 mjeseci. U tom slučaju izvodili bi se ovi radovi:

1. Priprema gradilišta s potrebnom zaštitom prolaznika za vrijeme izvođenje radova, skidanje vitraja i postavljanje zamjenskih prozora, zaštita od oštećenja orgulja, oltara i ostalog crkvenog namještaja, dok bi se pokretna oprema spremila u druge prostore.
2. Sanacija pukotina na zidovima i svodovima injektiranjem odgovarajućeg veziva, a zatim veće pukotine ukrutiti čeličnim križnim sidrima.
3. Ojačanje čeličnim šipkama svih lukova koji su zidani u više slojeva, radi povezivanja u jednu cjelinu.
4. Ukrućenje trijumfalnog luka, ukrućenje srednje pojasnice crkvenog broda i pojasnica u svetištu s predhodnim podupiranjem, te ukrućenje luka iznad kora dvostrukim paralelnim čeličnim zategama u potkrovlju. Na sličan način ukrutiti bi se vrhovi svih zidova u potkrovlju crkve kako bi stvorili čelični prsten koji bi međusobno povezao i ukrutio sve zidove.
5. Ojačanje nadvoja i parapeta svih prozora odgovarajućim čeličnim sidrima.
6. Ojačanje čeličnim šipkama vertikalnih pukotina fasadnih zidova takozvanim prošivanjem pukotina.

Da bi sva nabrojana ukrućenja bila zadovoljavajuća i osigurala buduću građevinsku stabilnost crkve projektant je izradio model crkve na osnovi arhitektonskog projekta crkve, fotografija postojećeg stanja te materijala iz kojeg su konstrukcije građene. Ovaj model je pomoću računala izložen simuliranom potresu u svim smjerovima i tako utvrđena moguća naprezanja u pojedinim konstrukcijama te proračunata armatura i zatege, koje trebaju sačuvati građevinu od rušenja ako bude izložena potresu za sedmu potresnu zonu u kojoj se Valpovo nalazi.

Prema podacima s kojima raspolažemo, na našem je području godine 1752. bio snažan potres koji je urušio neke dijelove crkve. Zapisi s vizitacije ne spominju koji su dijelovi konstrukcija urušeni, nego samo da je crkva desetak godina nakon potresa obnavljana. To obnavljanje očito nije bilo dobro obavljeno jer su i danas vidljive veće pukotine s pomjerenom geometrijom zidanih i drvenih konstrukcija. Sve pukotine su žive, što se uočava već nakon nekoliko mjeseci nakon što ih se prežbuka.

Drugi poznati potres manjeg intenziteta bio je 1964. godine koji je dodatno doprinio da se pojedine konstrukcije međusobno odvoje, a pukotine povećaju.

Iz svih ovih razloga ne bi bilo uputno obnavljati crkvu, a da se prethodno ne saniraju i ukrote sve građevinske konstrukcije. Ako se to ne uradi, a ponovi se potres i manjeg intenziteta, on bi uzrokovao urušavanje većeg dijela crkve, a to znači da su tom prilikom moguće i ljudske žrtve. I na kraju da ponovimo, neodgovorno bi bilo danas, kada imamo ova saznanja, zanemariti moguće sanacijske radove i ne dati im prednost pred svim

potrebnim radovima na obnovi crkve.

Ladislav Pađen

Slavlje svete Anastazije

*Rim tebe časti, Zadar prah ti čuva,
Djevice vrla, Anastazijo sveta,
A Srijem se diči tvojim mučeništvom,
Djevice hrabra.*

U ovoj godini, u kojoj naša biskupija obilježava veliki jubilej 1700 godina mučeničke smrti srijemskih mučenika, i naša se župna zajednica pridružila ovom jubileju. Svakog srijemskog mučenika želimo posebno proslaviti i nadahnuti se njegovim primjerom hrabrog svjedočenja za svoju vjeru i Isusa Krista uskrsloga.

Prva u nizu srijemskih mučenika je sv. Anastazja. Njezin blagdan proslavili smo 15. siječnja. Taj dan posvetili smo ženama, napose udovicama i župnim suradnicama. U 18 sati naš župnik preč. Josip Matanović slavio je sv. Misu za sve njih. Okupio se veliki broj žena. Nakon sv. Mise u velikoj dvorani Katehetskog centra župnik je održao predavanje «Crkvena praksa – svećenik i promicanje žene u Crkvi». Iza predavanja nastavljeno je druženje uz kroasane i kavu. Ovo je bila i prilika za zahvalu svim župnim suradnicama, koje na bilo koji način doprinose svojim radom životu naše župe.

SVETA ANASTAZIJA
Podnijela mučeništvo u Sirmiumu
(Sremska Mitrovica) 304. godine

Slavlje svetog Sinerota

*Od cvijeta svakog ljepši si
U vrtu duša kršćanskih:
Čistoće nježne bijeli cvijet,
Sinerote, ti očuva.*

Drugi u nizu srijemskih mučenika koje smo proslavili je sv. Sinerot. Na blagdan ovog mučenika, 24. veljače, župnik je pozvao na sv. Misu sve, zemljoradnike, voćare, povrtlare, cvjećare, ekologe i sve koji imaju bilo kakvu vezu s obrađivanjem zemlje. Za sve njih u 18,00 je sati služena sv. Misa. Nakon sv. Mise u dvorani Katehetskog centra, stručnjaci za poljoprivredu iz poljoprivredne zadruge Valpovo, bračni par Ljilja i Antun Đurković održali su dva predavanja. Gosp. Antun je u svom predavanju «*Pregled stanja u poljoprivredi u Hrvatskoj*» iznio niz statističkih podataka o uvozu, izvozu, razvoju, stagnaciji, cijenama i raznim drugim događanjima u poljoprivredi Hrvatske. Gospođa Ljilja je u svom predavanju «*Voćarstvo i povrtlarstvo perspektiva za domaćinstva s malim posjedom*» istakla sve pozitivne vidove koje je moguće ostvariti baveći se voćarstvom i povrtlarstvom.

Nakon predavanja razvila se plodna diskusija. Poslije diskusije nastavljen je nevezani zagovor i druženje. Svi sudionici bili su izuzetno zadovoljni ovakvim slavljem i poželjeli da ovakvih druženja bude što više.

VIJESTI

Korizmeno dekanatsko hodočašće

Župna crkva u Gunji

Hodočasnici na svetištu na Šumanovcu

Crkva Sv. Tavelića u Županji

Već petu godinu svećenici i vjernici našeg valpovačkog dekanata u korizmi hodočaste u neko od Marijanskih svetišta. Nakon Aljmaša, Voćina, Sotina i Marijajuda, ove korizme hodočastili smo u svetište Gospe Šumanovačke pokraj Gunje. Na hodočašće smo krenuli u subotu prije Gluhe nedjelje. Krenulo je sedam autobusa sa 400 vjernika. U gospinom svetištu na Šumanovcima dočekao nas je upravitelj svetišta vlč. Ivan Lenić. On je predvodio pobožnost Majci Božjoj, a onda smo se u procesiji uputili do kapelice u šumi pjevajući Gospine pjesme. Po završetku pobožnosti uputili smo se do župne crkve u Gunju. Zbog hladnog vremena sv. Misa nije mogla biti u Gospinu svetištu nego je služena u župnoj crkvi sv. Jakova. Sv.

Misu je, uz koncelebraciju dekana preč. Marka Peulića, valpovačkog župnika preč. Josipa Matanovića, koškanskog župnika preč. Ivana Bešlića i župnika iz Brođanaca vlč. Ivana Markovića, predvodio domaći župnik i upravitelj svetišta vlč. Ivan Lenić. U vrlo sadržajnoj i poticajnoj propovijedi vlč. Lenić potakao je vjernike na prihvaćanje vlastitoga križa, da ga nose s Marijinom pomoći.

Nakon sv. Mise zaputili smo se prema Županji. U crkvi sv. Nikole Tavelića molili smo križni put koji je predmolio preč. dekan.

I ovo korizmeno hodočašće našeg dekanata urodilo je obilnom duhovnom plodovima, jer bila je to priprava za veliku uskrсну ispovijed koja je počela sljedećeg tjedna po župama našeg dekanata.

Novi financijski sustav u Katoličkoj Crkvi u Hrvatskoj

Nakon demokratskih promjena u Republici Hrvatskoj postalo je neophodno ubrzano pronalaziti rješenja raznih pitanja povezanih s odnosom između Crkve i države. Naime, prošli je komunistički sustav ostavio mnoga pitanja neriješenima, a životna je stvarnost donosila i nove probleme, posebno na područjima zajedničkog interesa Crkve i države. Zbog toga su se predstavnici Katoličke Crkve i Republike Hrvatske nastavili sastajati u novim prilikama i tražiti odgovarajuća rješenja, prihvatljiva za obje strane. Oformljene su komisije s državne i crkvene strane koje su u daljnjim pregovorima, uskladivši svoje stavove, donijele sljedeće ugovore:

Republika Hrvatska potpisala je 9. listopada 1998. međudržavne ugovore sa Svetom Stolicom (Vatikanom). Potpisana su četiri ugovora.

1. Ugovor o pravnom pitanjima
2. Ugovor o suradnji na području odgoja i kulture
3. Ugovor o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske
4. Ugovor o gospodarskim pitanjima.

Mediji su bombastično pisali i najavljivali ove ugovore i novi sustav financiranja u Katoličkoj Crkvi. Često su ta pisanja bila zlonamjerna i pomalo uvredljiva, a ponekad i neistinita.

Zato ću se kratko zadržati samo na ovom posljednjem, ugovoru o gospodarskim pitanjima. U članku 2. stoji: »U želji da financiranje Katoličke Crkve bude uređeno na suvremen način, u skladu s demokratskim društvenim ustrojem, Republika Hrvatska se obvezuje da će:

1. a) Katoličkoj Crkvi vratiti imovinu koja joj je oduzeta u vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, a koju je moguće vratiti prema zakonskim odredbama;
b) naći odgovarajuću zamjenu za dio dobara koja nije moguće vratiti;
c) isplaćivati pravnim osobama Katoličke Crkve naknadu u novcu za ostalu imovinu koja neće biti vraćena.
2. Priznavajući općedruštveno vrijedan rad Katoličke Crkve na kulturnom, odgojnom, društvenom i etičkom polju, Katoličkoj Crkvi osiguravati određen godišnji novčani iznos«.

Ovaj članak ugovora unio je najviše zabuna i naklapanja. Tako se raširilo uvjerenje da svaki svećenik ima državnu plaću, što je apsolutna izmišljotina. Država dostavlja novčana sredstva po čl. 2. ovog ugovora Hrvatskoj Biskupskoj konferenciji, a ova ga prosljeđuje svakoj biskupiji. Tim sredstvima upravlja «Biskupijska ustanova za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika» na sljedeći način: jedna trećina sredstava ide za izgradnje i obnove crkvenih objekata, druga trećina ide za Caritas, a treća trećina za uzdržavanje klera. Iz toga fonda uzdržavaju se one župe koje se ne mogu same uzdržavati, a takvih je u našoj biskupiji 60 od ukupno 173.

Kako se financira jedna župa u našoj biskupiji?

Svi redoviti prihodi idu u blagajnu župe, a to su:

- a) milostinja
- b) darovi od blagoslova kuća
- c) lukno
- d) darovi u škrabicama

Od tih sredstava isplaćuje se:

- a) plaća župniku
- b) plaća kapelanu
- c) plaća časnim sestrama
- d) obiteljski dar za biskupiju 10,00 kn po vjerniku
- e) režijski troškovi: grijanje, struja, voda i ostalo.

Kako vidite, plaća svećenicima ide od vaših darova, a ne od države. Nadalje, u župi postoji i fond za investicije, to jest za gradnje i obnove. U taj fond idu:

- a) darovi skupljeni preko povjerenika
- b) darovi dani osobno u župnom uredu
- c) donacije.

Ta sredstva mogu se upotrijebiti samo za gradnje i popravke. Naša župa ima još jedan dodatni izdatak: do 31. prosinca 2013. godine otplaćuje kredit koji je podignut za gradnju kuće časnih sestara.

Ako analiziramo stanje naše župe vidimo da 90% sredstava koja su redoviti prihodi ode za normalno funkcioniranje župe.

Sredstvima za investicije financirana je sva dosadašnja obnova i izgradnja. Posebno se možemo pohvaliti da smo sami svojim vlastitim sredstvima izgradili novi Katehetski centar veličine 384 m². Uređeno je

crkveno dvorište, stavljen novi krov na župni stan, započeli smo s obnovom župne crkve, koju nastavljamo ove godine, a sve to urađeno je u protekle četiri godine.

Koji su problemi kod financiranja naše župe?

Lukno je platilo u 2003. godini 913 obitelji, što je 34% od ukupnog broja. Blagoslov kuća ne prima 740 obitelji što je 28% obitelji. No, za sve njih se biskupiji plaća obiteljski dar od 10,00 kn po osobi jer su se na državnom popisu iz 2001. izjasnili katolicima. Za sve njih doprinose podmirujete vi koji uredno doprinosite za župu. Ovi podaci odnose se samo na grad Valpovo bez filijala.

U filijalama je stanje nešto bolje, osim u Nardu gdje je stanje katastrofalno. Tako je u Šagu lukno dalo 74 obitelji od 136 ili 54,4%. U Nardu, lukno je dalo 43 obitelji od 167 ili 25,7%. U Vinogradcima je stanje zadovoljavajuće: od 81 obitelji lukno je dalo 74 što je 91,3%.

Ovim člankom želio sam razjasniti neke nejasnoće glede financiranja župe i potaći vas da izvršavate svoje obveze prema župi. U svakom molitveniku, a mnogi od vas iz njih mole i čitaju, stoji popis crkvenih zapovijedi. Peta zapovijed kaže: «*Doprinosi za crkvene potrebe*». Činiš li to? Ili, u popisu u nebo vapijućih grijeha stoji: «*Uskratiti radniku zasluženu plaću*». Ispovijedaš li ovaj grijeh?

Župnik

OBAVIJESTI

KRŠTENJA U NAŠOJ ŽUPI DO KRAJA GODINE

Slijedeći zaključke 2. biskupijske sinode i pastoralne upute koje sinoda donosi, sakrament krštenja treba dijeliti tako da po mogućnosti sudjeluje cijela župna zajednica, koja se raduje zajedno s roditeljima zbog novih članova koji se po Krštenju pridružuju zajednici vjernika. U našoj župi sakrament Krštenja redovito se dijeli svake druge nedjelje u mjesecu pod župnom sv. Misom u 10,30. No, zbog nekih posebnih slavlja ili blagdana, može to biti i neke druge nedjelje, ali uvijek pod sv. Misom u 10,30. Do kraja ove godine ovo su dani u koje ćemo dijeliti sakrament Krštenja:

- **18. travnja**
- **2. svibnja**
- **13. lipnja**
- **11. srpnja**
- **8. kolovoza**
- **12. rujna**
- **10. listopada**
- **14. studenoga**
- **12. prosinca.**

Molim vas, kada planirate Krštenje svoga djeteta, držite se predviđenih datuma i sa svojim kumovima pokušajte se dogovoriti na vrijeme.

U izuzetnim situacijama, ako baš ni jedan od ovih datuma ne odgovara, Krštenje se može podijeliti subotom, ali nikako nedjeljom izvan sv. Mise.

Župni list "Marijin put"

Broj 7, izašao u travnju 2004.

Izdaje Rkt. župni ured Bezgrješnog začeca BDM u Valpovu
za internu uporabu

Odgovara: Josip Matanović, župnik

Uredila i kompjuterski obradila: Darija Jančikić

Fotografije: Ladislav Pađen

Kontakt telefon: 031 651-513

e-mail:

rzu-valpovo@os.tel.hr

rzu-valpovo@os.hinet.hr

www.zupa-valpovo.com

Tisak: KROMOPAK, Valpovo